

Kei nga whenua ki te takiwa ki raro (North) o Te Moana-nui-a-Kiwa he maha nga iwi nunui, iwi tawhito kei era wahi e noho ana. Kua maha rawa nga rau tau o nga Hainamana, me nga Tiapani, e noho wehe ana i nga iwi o te ao, me te kore mahara ake ki te kaha o te huri haere o nga whakaaro o te ao. Te unga mai o nga pakeha tuatahi ki Niu Tirenī, ki mauria mai e ratou a ratou tikanga hokohoko, me nga whakahaere tauhou a te pakeha; pera ano hoki nga ahuatanga i pa atu ki te Hainamana ki te Tiapani i runga i nga mahi hokohoko a te pakeha. Ka timata nga mahi hokohoko, ka tipu nga ahuatanga maha o te raruraru i waenganui i nga iwi. Ko nga raruraru inaianei o te taha ki raro o te Moana-nui-a-Kiwa i putake mai i nga hokohoko me nga kauwhau mo te whakapono.

E kore e taea e ahau te whakarapopoto nga raruraru katoa o aua iwi. Otira kei te mohio katoa koutou e korero nei i nga nupepa ki nga raruraru o te emepaeti o Haina, tona rite ano he ru-whenua e whakangauehe ana i taua whenua. He torutoru rawa nga tangata kei te mohio ki te nui ki te hohonu o nga whakahaere hou o Tiapani. Ko nga moutere o te Tiapani kia hawhe atu hoki te rahinga o Niu Tirenī ka rite ai. Engari i te kino o te whenua, kotahi tonu te eka i roto i te ono e pai ana me te mahi kai. Ko te rahi o te iwi kei runga i ana moutere e noho ana e ono tekau miriona. Kei Niu Tirenī nei kotahi tonu miriona me te hawhe tatou katoa, pakeha, Maori. I ia tau, e waru rau mano te nekehanga ake o te kaute o nga Tiapani, ara te tokomahatanga ake o nga mea e whanau mai ana i nga mea e mate atu ana. I te 21 maranga e rite ana ki te tokomaha o nga tangata katoa o Niu Tirenī te iwi heu e whanau mai ana o te Tiapani.

He take aua rawa tenei hei tirohanga ma nga mana whakahaere o te ao. Me pehea tenei iwi e ora ai? E tika ana ranei kia tangohia mai e ratou nga waro me nga maitai o Haina hei hanga taonga a ka hoko atu ai ki nga Hainamana? Mehemea ki te mate a Haina, tona ranei e katia nga tatou hokohoko taonga ki a ratou? A mehemea ki te puare te ao ki a ratou mo te hokohoko i a ratou taonga, e kore ranei e pa he mate ki nga mahi hokohoko a te Ingarihi rana ko te Merikana, me etahi atu iwi o te ao? He aua te whakahoki i enei patai. Mehemea ka he nga whakahaere, tera e mura te ahi, e ara he pakanga nui ke atu i tenei pakanga ka taha ake nei. Ki te tupono taua pakanga, ahakoa i riro i a wai te wikitoria, ko tona mutunga iho he whakapoharatanga i te ao katoa, ka rite katoa te mate o nga iwi o te ao.

Kei enei huarahi nga matauranga e tirohira ana, me kore e kitea he kaupapa e ahei ai te iwi ma me era atu iwi o te ao, te noho tahi i runga i nga tikanga o te rangimarie, kia tahuri ai te tahi iwi ki te awahia i tetahi iwi, a kia kaua e waiho ma te wha-whai rawa e whakatau nga raruraru o nga iwi. Ko etahi tangata e ki ana, kaore rawa e taea. Ko etahi o nga kiri ma e whakahaere ana ki nga kiri penei me o te Hainamana. Kaore pea ratou i te mohio kei te whakahaere hoki te Tiapani me te Haina ma ki a ratou. Kei te ki etahi kaore e taea te arai o te pakanga, i te kaha tonu o te tupu mai o te Hainamana me te